

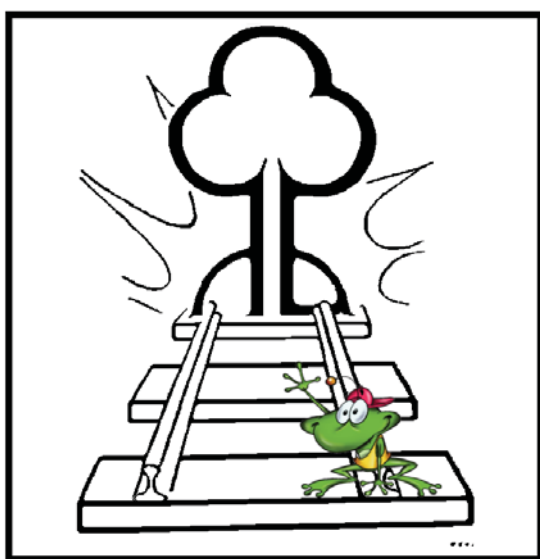
Afgiftekantoor: 2570 Duffel 1

Jaargang 7 Feb-Apr 2004

Nummer 25

België-Belgique
P.B.
2570 Duffel 1
8/4948

Van Nete tot Vuile Plas

VU: Dirk Costrop - Waarloossteenweg 10b, 2570 Duffel

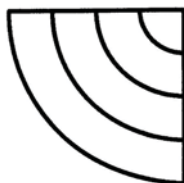
Driemaandelijks tijdschrift van afdeling
'Oude Spoorweg' van Natuurpunt vzw

natuurpunt

Vereniging voor natuur en landschap in Vlaanderen

en JNM-Pallieterland -info

bart voet
beeld en geluid

SPECIAALZAAK
SERVICENTER

TELEVISIE VIDEO
HI-FI TELECOM

PHILIPS
SAMSUNG
PANASONIC
YAMAHA
NAD LOEWE
KEF SONY
THORENS
SENNHEISER
CANTON DALI
MAXELL TDK
ERICSSON GSM
SIEMENS GSM
NOKIA GSM
OFFICIAL DEALER
CANAL PLUS
MOBISTAR
PROXIMUS
MC-EUROPE

leopoldstraat 82
2570 duffel
tel: 015/31.40.43
techn. dienst: 015/31.20.28

open van 10 tot 12/
13.30 tot 18.00
zaterdag tot 17.00
zondag en maandag
gesloten

Drukkerij

Arkelstraat 29 - 2570 Duffel

Tel. 015/31.38.58

Fax 015/31.78.09

Voor verzorgd drukwerk

Haarmode
GISELLA

Leopoldstraat 92,
2570 Duffel

Op afspraak.
Tel.: 015 31 20 84

Een must voor jong en oud!

Ma en Di gesloten

Bauweleers Wim

Westerstraat 12

2800 Mechelen

Tel: 0476/21.24.70.

Vervaardigen van
Poorten, Trappen,
Trapleuningen,
Balkons en Kerkwerk.
In Yzer Of Inox
Op Ambachtelijke wijze

Beste Natuurpunter,

VOORWOORD

Eerst en vooral wens ik u allen en uw familie en vrienden een hoopvol en vreugdevol 2004.

Alweer een jaar achter de rug, tijd voor een terugblik.

Mijn eerste conclusie is dat er in 2003 weer hard gewerkt werd door onze (bestuurs)leden om de laatste restjes natuur in onze regio veilig te stellen. Vooral het natuurgebied De Mosterdpot stond in de kijker, maar ook onze andere 2 reservaten De Babbelbeekse Beemden en Oude Spoorwegberm moesten niet onderdoen. De realisatie en het beheer van de Mosterdpot kwam in 2003 in een absolute stroomversnelling terecht! Na het eerste succesje, werd blijkbaar het ene na het andere geboekt. Met als resultaat: dubbel zoveel natuurgebied in beheer, een wandelbrochure, happenings, enz. In 2004 zal je hierover beslist nog meer horen. Reserveer 2 mei nu al maar in je agenda, want er staat heel wat te gebeuren die dag. Proficiat Vic en Lutgarde! Maar ook aan alle conservators, leden en mensen die een handje kwamen toesteken. Zonder jullie allen was dit niet gelukt... Dank zij enkele trouwe medewerkers, met een speciale vermelding voor Els, werd ook het inventarisatieproject van de bermen van de AWW succesvol afgerond.

De tweede conclusie is dat onze afdeling elk jaar groeit. Ons ledenaantal steeg in 2003 met bijna 10%. Ook ons imago is zeker verbeterd. Velen beginnen te begrijpen dat wij geen fanatieke groene jongens zijn die alles in natuurgebied willen veranderen, en dat dan nog liefst willen afsluiten voor iedereen. Dat zijn wij dus zeker niet! Wel zijn we een open vereniging die op basis van veldgegevens kijkt hoe het met de natuur gesteld is en hoe we de natuurwaarde kunnen beschermen of beter nog verhogen. Ook vinden we dat iedereen daarvan moet kunnen genieten. De slogan van Natuurpunt is immers 'Natuur voor iedereen'. Daarom maken we onze natuurgebieden zoveel mogelijk toegankelijk, weliswaar op een zodanige wijze dat de natuur daar niet onder lijdt.

Ook in 2004 werken we samen met andere partners verder aan die Natuur voor iedereen. Dat dit geen holle slogan is zullen we bewijzen.

Ik hoop van harte dat u met ons meedoet in 2004. Vergeet daarom zeker niet uw lidgeld te vernieuwen, indien dat nog niet gebeurd zou zijn. Dan kunnen we samen met z'n allen verder werken aan meer en betere natuur in onze regio.

Hoe en wat we willen doen in 2004, lichten we toe op onze ledenavond op 23 januari. Maar we blikken dan ook vooral terug op het voorbije jaar met dia's, een hapje en een drankje. Er zal ook een aangename verrassing zijn die zelfs mijn eigen bestuursleden niet kennen... Niet twijfelen, allen daarheen dus!

Tot in de Passage te Duffel de 23^{stel}

Uw voorzitter, Johan

AFDELINGSWERKING

Ledenfeest en algemene vergadering

Vrijdag 23 januari, vanaf 19u45 in
zaal De Passage,
Merodestraat 3 te Duffel

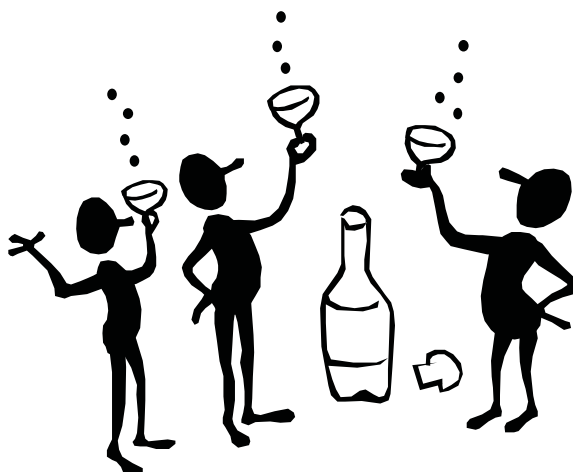
Al onze leden worden hier verwacht: kom kijken wat het voorbije jaar allemaal gebeurd is, en wat we dit jaar nog allemaal plannen

Feestprogramma:

- Vanaf 19u45: Verwelkoming met een hapje en een drankje
- 20u10 Woordje van de voorzitter met verrassing (??!!)
 - 20u20 Sfeerbeelden met als onderwerp: 50 jaar inzet voor natuur in Vlaanderen: Graag gedaan!
 - 20u30 Dia-overzicht van de voorbije activiteiten en realisaties in 2003 van onze afdeling
 - 21u Pauze, met een drankje natuurlijk
 - 21u20 Verkiezing van het bestuur 2004 en aanduiding stemgerechtigden; inspraak van de leden
 - 21u30 Botanische parels op de AWW-bermen: diareeks

Iedereen welkom, vanwege het (Feest-)Bestuur

Verslag paddenoverzet 2003 Senthout (Duffel en Lier)

(straten Bremstraat - Senthout - Missestraat)

Op 19 januari 2003 werd de eerste gewone pad (*Bufo bufo*) aangetroffen op het Senthout te Duffel. Mede door een winterse periode constateren we pas op 28 februari 2002 de eerste echte trek. De "echte" topavonden kenden we op 1 maart, 5 maart, 10 maart, 11 maart en 24 maart. Met 331 amfibieën, waarvan 202 gewone padden op 11 maart als piekavond, bleven we een heel eind onder het recordcijfer van 2002, nl. 421 amfibieën op 12 maart 2002! Het globale cijfer bleef onder het record van vorig jaar, maar 1.725 dieren is nog altijd het op één na hoogste cijfer ooit. De achteruitgang is te wijten aan het aandeel padden.

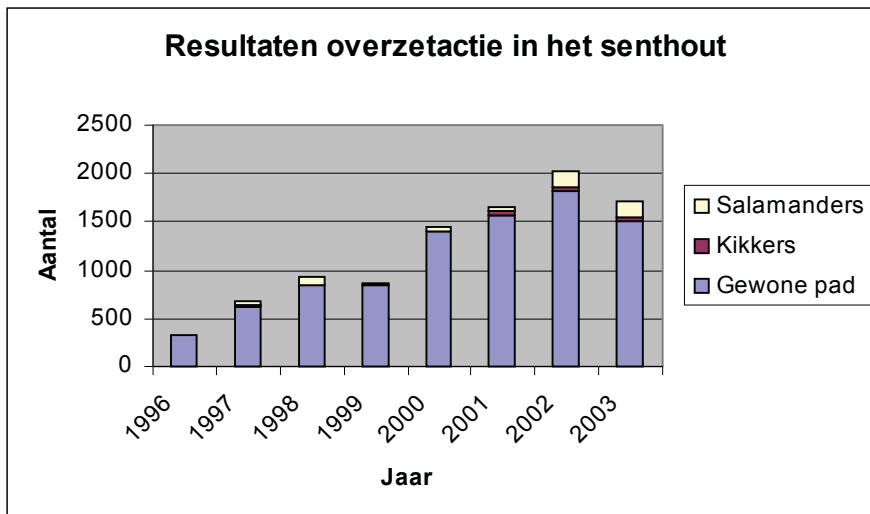
Van de andere diersoorten zijn er nog nooit zoveel gevonden. We vermoeden dat een heel aantal padden werd gemist door ochtendtrek (en dan waren we natuurlijk niet aanwezig). Het regende immers zelden in de avond, maar er zijn wel 2 ochtenden geweest dat het regende. Vermoedelijk was er dan veel trek!

Tabel 1: Resultaten overzetactie in het Senthout

Jaar	Gewone padden (<i>Bufo bufo</i>)				Percentage		
	levend	barrière	slacht-offer	totaal	levend	barrière	slacht-offer
1996	292		32	324	90,1	0	9,9
1997	361	231	35	627	57,6	36,8	5,6
1998	560	228	53	841	66,6	27,1	6,3
1999	656	89	97	842	77,9	10,6	11,5
2000	1.149	148	108	1.405	81,8	10,5	7,7
2001	1.266	123	188	1.577	80,3	7,8	11,9
2002	1.535	112	175	1.822	84,2	6,1	9,6
2003	1.384	62	55	1.501	92,2	4,1	3,7
Jaar	Kikkers (<i>Rana sp.</i>)				Percentage		
	levend	barrière	slacht-offer	totaal	levend	barrière	slacht-offer
1996	2		1	3	66,7	0	33,3
1997	4	0	0	4	100	0	0
1998	8	0	0	8	100	0	0
1999	0	0	1	1	0	0	100
2000	9	1	0	10	90	10	0
2001	25	4	2	31	80,6	12,9	6,5
2002	35	4	1	40	87,5	10	2,5
2003	42	2	1	45	93,3	4,4	2,2

NATUUR- EN MILIEU-EDUCATIE

Jaar	Watersalamander (Triturus sp.)				Percentage		
	levend	barrière	slacht-offer	totaal	levend	barrière	slacht-offer
1996	11		1	12	91,7	0	8,3
1997	32	15	3	50	64	30	6
1998	47	23	2	72	65,3	31,9	2,8
1999	10	5	2	17	58,8	29,4	11,8
2000	20	5	3	28	71,4	17,9	10,7
2001	27	14	1	42	64,3	33,3	2,4
2002	128	19	21	168	76,2	11,3	12,5
2003	134	34	11	179	74,9	19	6,1
Jaar	Algemeen totaal				Percentage		
	levend	barrière	slacht-offer	totaal	levend	barrière	slacht-offer
1996	305		34	339	90	0	10
1997	397	246	38	681	58,3	36,1	5,6
1998	615	251	55	921	66,8	27,3	6
1999	666	94	100	860	77,4	10,9	11,6
2000	1.178	154	111	1.443	81,6	10,7	7,7
2001	1.318	141	191	1.650	79,9	8,5	11,6
2002	1.698	135	197	2.030	83,6	6,7	9,7
2003	1.560	98	67	1.725	90,4	5,7	3,9

Jaar	Procentueel			
	Gewone pad	Kikkers	Salamanca's	Totaal
1996	95,58%	0,88%	3,54%	100%
1997	92,07%	0,59%	7,34%	100%
1998	91,31%	0,87%	7,82%	100%
1999	97,91%	0,12%	1,98%	100%
2000	97,37%	0,69%	1,94%	100%
2001	95,58%	1,88%	2,55%	100%
2002	89,75%	1,97%	8,28%	100%
2003	87,01%	2,61%	10,38%	100%

Dit jaar zien we een kleine daling van het aantal overgezette amfibieën. Deze daling is enkel te wijten aan het aandeel gewone padden (*Bufo bufo*). De details zijn terug te vinden in bovenstaande tabel en grafiek 1.

Hoewel nog beduidend klein neemt het aandeel van de salamanders toe tegenover de padden. Dit fenomeen is zichtbaar vanaf 2001. Het aantal kikkers stijgt ook wel wat maar blijft procentueel gezien verwaarloosbaar. Het merendeel van deze salamanders werden in het begin van de overzetactie aangetroffen. Deze gegevens zouden erop kunnen wijzen dat salamanders vroeger beginnen te trekken en minder aandacht schenken aan de weersomstandigheden zoals vrieskou of droogte. Een andere opvallende vaststelling is dat het aantal dieren gevonden in de barrière blijft dalen en nog geen 6 % van het totaal bedraagt. We zien dan ook het nut niet meer in om jaarlijks veel tijd te steken in het oprichten van de barrière. Bovendien heeft de gemeente Duffel de Missestraat verbreed waardoor er geen plaats meer is voor het plaatsen van een barrière. Duffel liet wel enkele buizen onder de weg plaatsen die mogelijk een oplossing kunnen bieden als tunnel. Jammer genoeg gebeurde de plaatsing relatief "amateuristisch" (donkere, lichtarme buizen) en bovendien ontbreekt elke geleiding naar het tunnelsysteem, waardoor het met grote waarschijnlijkheid niet zal functioneren. Jammer! Maar de goodwill bij het

NATUUR- EN MILIEU-EDUCATIE

gemeentebestuur was aanwezig en dat is ook al iets. Mogelijk kan het nog bijgestuurd worden.

Tenslotte blijft de mortaliteit elk jaar dalen. Dit jaar tot iets onder de 4 %, wat duidelijk maakt dat de efficiëntie van de actie toeneemt.

In alle geval proficiat aan allen die meehielpen en we hopen dit jaar opnieuw op jullie te kunnen rekenen en opnieuw een mooi resultaat te behalen. De voortplantingspoel in de Babbelbeekse Beemden is alvast voor tenminste 9 jaar veiliggesteld en in het beheer van Natuurpunt. De eigenaar sloot een nieuw onderhoudscontract af tot 2013.

Wie mee aan de actie op het Senthout wil helpen kan contact opnemen met de actieplaatsverantwoordelijken

Wim Dries, Senthout 17, 2570 Duffel, E-mail wimpiedries@softhome.net, tel 015 31 53 73 of 0485 52 03 44

Jef Beliën, Hoevelaan 18, 2570 Duffel, tel 015 31 16 90

Mensen die andere pijnpunten kennen, die mee willen doen aan een bestaande actie in hun buurt, geïnteresseerd zijn in amfibieën of een actie willen opstarten kunnen contact opnemen met:

Regionale Hylawerkgroep Beneden-Nete

(actief op grondgebied van afdeling De Wielewaal, Oude Spoorweg en Mechels Rivierengebied)

t.a.v Johan Asselberghs, Molenstraat 44, 2570 Duffel, tel 015 31 94 88 of 0479 65 29 07, E-mail johan.asselberghs@skynet.be

Of kom naar onze infoavond op 17 januari om 20.00 uur in de benedenzaal van de bibliotheek te Duffel

Johan

AWW-studie anders bekeken !

Zoals al eerder vermeld in ons tijdschrift, hebben we van de Antwerpse Waterwerken de opdracht gekregen de bermen langs de spaarbekkens te inventariseren met de bedoeling het bermbeheer bij te sturen. Dit blijkt uitermate belangrijk te zijn om de aanwezige flora te behouden en zonodig nog te versterken.

Het blijkt inderdaad uit onze studie dat de meeste bermen iets te vroeg gemaaid worden voor de aanwezige aandachtsoorten. Die interessante soorten verdragen geen maaien vlak na 15 juni of iets later. Om hun verspreiding te bevorderen, maait men best ten vroegste vanaf 15 juli. Het hele beheer nu gaan uitleggen kan nog niet, want het voorgestelde beheer moet nog met AWW onderhandeld worden. We laten de primeur aan hen.

We geven u toch al een aantal cijfers i.v.m de inventarisatie en de werkzaamheden :

Er zijn maar liefst 63 bezoeken gebracht op de AWW-bekkens, goed voor samen meer dan 400 uren inventarisatiewerk. Er waren gemiddeld 5,2 personen aanwezig op elke inventarisatiedag of -avond. Er werden maar liefst 5182 potloodlijntjes (of kleurstiften?) gebruikt op de veldformulieren, mogelijk zelfs meer, want er werd wel eens gegomd op het terrein. Deze gegevens zijn verdeeld over 165 opnamevlakken. Els Lauwers en Guido Van de Velde hebben tenslotte al deze data geregistreerd in de computer. Meer als 5000 gegevens inbrengen, dat was echt monnikenwerk. Een dikke pluim voor Els en Guido voor deze prestatie!

Er werden 284 verschillende soorten planten gevonden op AWW 1, 2, 3 en 4 samen. Bekken Eekhoven zou dat lijstje tot 300 kunnen aandikken. Dat is bijna 20% van de Belgische flora. Beslist niet slecht als je weet dat een goed kilometerhok

Koningskaars
VERBASCUM THAPSUS

NATUURSTUDIE

ongeveer 210 plantensoorten oplevert!

AWW 1 stak er bovenuit met 224 soorten. AWW 4 bracht het minste op met toch nog altijd 123 soorten. (AWW3 = 160, AWW2 = 159)

Op alle AWW-bekkens samen, zijn 16 van de 37 bermtypes terug te vinden. AWW 1 nam er 12 voor zijn rekening, AWW 3 leverde 8 bermtypes op, AWW 2 en 4, 6 bermtypes.

Bij deze wil ik nu iedereen bedanken die haar of zijn steentje heeft bijgedragen aan dit mooie project !!!!!

Als je meer over het beheer wil weten, en vooral als je de bermen eens in volle glorie wil zien op dia's, dan moet je zeker komen naar onze ledenavond! Daar kunnen we u de definitieve beheersmaatregelen toelichten... De dia's van de flora krijg je sowieso te zien!

Johan

Natuurpunt Studie contactdag op zaterdag 24 januari 2004

Plaats: Katholieke Hogeschool Mechelen, Zandpoortvest 60, 2800 Mechelen
Het boeiende programma kan je meer in detail bekijken op www.natuurpunt.be

Onthaal: vanaf 9.30 u

Voormiddag: Parallele sessies: 10 - 12.30 u

Sessie 1 : Natuurloket.be: naar een multifunctionele portaalsite rond soorten

Sessie 2 : Naar een duurzaam lokaal soortenbeleid

Sessie 3 : (Her)introductie: op zoek naar een consensus

Middagpauze: 12.30 - 14 u

Namiddag: Jaarvergaderingen werkgroepen: 14.15 - 17 u

- ☺ Hyla, Natuurpunt Werkgroep Amfibieën en Reptielen
- ☺ Natuurpunt Werkgroep Ongewervelden
- ☺ Natuurpunt Werkgroepen Planten, Mossen en Korstmossen en Paddestoelen
- ☺ Natuurpunt Vogelwerkgroep
- ☺ Natuurpunt Vleermuizenwerkgroep en Zoogdierenwerkgroep

Afdelingsbestuur

Indien je meer informatie wenst over onze afdelingswerking, over Natuurpunt v.z.w., of over wat dan ook, contacteer gerust onze bestuursleden:

Jan Holsters

Erevoorzitter

Johan Asselberghs

Voorzitter, beleidsverantwoordelijke, afgevaardigde Mina-raad en Gecoro Duffel, conservator 'Babbelbeekse beemden'
Molenstraat 44, 2570 Duffel
0479/65 29 07

Dirk Costrop

Ondervoorzitter, redactie, verantwoordelijke promotie en zoogdierenwerkgroep, voorzitter Mina-raad Duffel
Waarloossteenweg 10B, 2570 Duffel
015/31 93 75
dirk.costrop@pandora.be

Lutgarde Van Driessche

Secretaris, conservator 'De Mosterdpot', verantwoordelijke insectenwerkgroep
Zandstraat 15, 2570 Duffel
015/32 01 66
lutgarde.vandriessche@pandora.be

Ludwig Gladines

Penningmeester
Rauwaart 23, 2550 Waarloos
03/458 41 35
ludwig.gladines@tijd.com

Wim Annaert

Conservator 'Oude Spoorwegberm', afgevaardigde Mina-raad en Gecoro Kontich
Montfortstraat 75, 2550 Kontich
03/457 28 03

Luc Giglot

Conservator 'Oude Spoorwegberm', afgevaardigde Mina-raad en Gecoro Kontich, materiaalverantwoordelijke Kontich
Vitsenveld 30, 2550 Kontich
03/289 89 14
luc.giglot@pandora.be

Vic Michiels

Conservator 'De Mosterdpot', verantwoordelijke vogelwerkgroep
Koning Albertstraat 68, 2800 Walem
015/20 38 08
vmichiels@mac.com

Danny Dewelde

Verantwoordelijke Hylawerkgroep en NME, voorzitter VMPA Pentadactyla
Beukheuvel 22, 2570 Duffel
015/31 50 93
danny.dewelde@skynet.be

Guido Vandevelde

Verantwoordelijke plantenwerkgroep
Vekenveld 11, 2550 Kontich
03/457 78 64
giedovdv@pi.be

Nicky Winand

Feestverantwoordelijke
Beukendreef 25, 2550 Kontich
03/458 26 87

Lieve De Bie

Jeugdverantwoordelijke
Stocletlaan 47, 2570 Duffel
0477/54 17 40
lieve_de_bie@hotmail.com

Carl Tiebos

Conservator 'Babbelbeekse beemden'
Muishondstraat 25, 2500 Lier
015/32 02 29
carl.tiebos@pi.be

Dirk Henderieckx

Materiaalverantwoordelijke Duffel
Beukheuvel 22, 2570 Duffel
015/31 50 93

Website:

<http://www.natuurpunt.be/oudespoorweg>

Activiteitenkalender

zaterdag 17 januari 2004	Info paddenoverzet voor vrijwilligers
Om 20u in de benedenzaal van de bibliotheek te Duffel; O.-L.-Vrouwlaan 1. Einde rond 22u. Contactpersonen: Johan Asselberghs, 0479/65 29 07 en Danny Dewelde, 015/31 50 93	
vrijdag 23 januari 2004	Ledenfeest en algemene vergadering: overzicht van de activiteiten van het voorbije jaar, dia's video,... Nakaarten bij een drankje,... Zie ook elders in dit nummer
Vanaf 19u45 in de zaal de passage te Duffel; Merodestraat 3 Einde rond 23u00. Contactpersoon: Johan Asselberghs, 0479/65 29 07	
zaterdag 24 januari 2004	Beheerswerken in natuurgebied de Mosterd-pot: voorbereiden van de bosheraanplant, hakhoutbeheer in een dichtgegroeid moeras
Vanaf 9u30 tot 12u; afspraak op de parking aan de ingang van het natuurgebied, Mechelbaan (baan Lier Mechelen), vlakbij de spoorwegbrug te Duffel Contactpersoon: Vic Michiels, 015/20 38 08 of 0475/96 59 03	
zaterdag 14 en zondag 15 februari 2004	Beheerswerken in natuurgebied de Mosterd-pot: bos heraanplanten,
Vanaf 9u30 tot 17u; afspraak op de parking aan de ingang van het natuurgebied, Mechelbaan (baan Lier Mechelen), vlakbij de spoorwegbrug te Duffel Contactpersoon: Vic Michiels, 015/20 38 08 of 0475/96 59 03	
zondag 22 februari 2004	Wandeling in de Babbelbeekse Beemden en Senthout als voorbereiding op de Paddenoverzettactie 2004 in Duffel
Vanaf 9u30 to 11u30; afspraak aan de ingang van het reservaat De Babbelbeekse Beemden (vlakbij Senthout, te Duffel) Contactpersonen: Wim Dries, 015/31 53 73 of 0485/52 03 44 en Danny Dewelde, 015/31 50 93	
van begin februari tot eind maart	Paddenoverzet in het Senthout en de Vareststraat te Duffel
Vanaf zonsondergang tot omstreeks 22u30. Contactpersonen: Senthout: Wim Dries 015/31 53 73 of 0485/52 03 44 en Jef Beliën 015/31 16 90 , Vareststraat: Walter Van Camp 015/31 60 25	

Activiteitenkalender

zaterdag 28 en zondag 29 februari 2004	Beheerswerken in natuurgebied de Oude Spoorwegberm: aanleggen wandelpad en werken aan plaatselijke waterhuishouding; plaatsen van hekwerk hakhoutbeheer
Afspraakpunt: aan de spoorwegberm aan de Wildemansstraat te Kontich; doorlopend vanaf 9u30 tot 17u (later toekomen en eerder vertrekken kan natuurlijk ook steeds, het kan wel nuttig zijn om een conservator vooraf te contacteren, om de werkplek efficiënt te bereiken...) Contactpersonen: Wim Annaert, 03/457 28 03 en Luc Giglot, 03/289 89 14	
zaterdag 6 maart 2004	Beheerswerken in natuurgebied de Mosterd-pot: bos heraanplanten,
Zie 24 januari	
zaterdag 6 en zondag 7 maart 2004	Provinciaal actieweekend tegen zwerfvuil. Kontich doet zeker mee, Duffel wellicht ook
Contacteer Dirk Costrop voor meer info over de lokale acties 015/31.93.75	
woensdag 10 maart 2004	Open bestuursvergadering
Om 20u15 bij Dirk, Waarloossteenweg 10B; 2570 Duffel 015/31.93.75	
zondag 14 maart 2004	Voorjaarswandeling: Knoppenwandeling in de Mosterdpot en omgeving
Om 14u aan de parking aan de ingang van het natuurgebied, Mechelbaan (baan Lier Mechelen), vlakbij de spoorwegbrug te Duffel Einde rond 17u. Contactpersoon: Lutgarde Van Driessche, 015/32 01 66	
zondag 21 maart 2004	Nationale boomplantdag: Beheerswerken in natuurgebied de Mosterdpot: bos heraanplanten,
Zie 14 februari	

Activiteitenkalender

zondag 28 maart 2004	Poelentocht : op zoek naar kikkers, salamanders en padden in Duffel
Om 9u30 aan het groot plein aan de G. Van der Lindenlaan te Duffel Einde voorzien rond 17u. Picnic niet vergeten! Laarzen en schepnet zijn eveneens aangewezen. Contactpersoon: Johan Asselberghs, 0479/65 29 07	
zaterdag 10 april 2004	Beheerswerken in natuurgebied de Mosterd- pot: bos heraanplanten,
Zie 24 januari	
zaterdag 10 april 2004	Poelentocht : op zoek naar kikkers, salamanders en padden in Duffel
Zie 28 maart	
woensdag 14 april 2004	Beheerswerken in natuurgebied de Mosterd- pot aan het retentiebekken Goorbosbeek te St Kate- lijne Waver
Om 18u aan de parking aan de grens Beukendreef Kat.Waver/ Zandstraat Duffel Einde rond 20u. Contactpersoon: Vic Michiels, 015/20 38 08 of 0475/96 59 03	
zondag 25 april 2004	Nationale Natuur- en Milieuactie- dag in de Nekker te Mechelen
Doorlopend allerlei fijne activiteiten voor het ganse gezin in het recreatie- park de Nekker. Een aanrader!!!	
zondag 2 mei	Inwandelen van de Mosterdpotwandeling
Meer info volgt in een volgend nummer!! Houdt alvast deze datum vrij.	

Bezoek onze website: www.natuurpunt.be/oudespoorweg

Grondgebied: Kontich, Waarloos en Duffel

Lidgeld en abonnementen:

Het lidmaatschap bedraagt € 17,50, en is geldig voor het ganse gezin.

Leden van Natuurpunt kunnen zich ook abonneren op de gespecialiseerde tijdschriften Natuur.focus (natuurstudie tijdschrift) en Natuur.oriolus (voor vogelkijkers): zie tabel hieronder.

Stort het vereiste bedrag op rekeningnummer 230-0044233-21 van Natuurpunt, Kardinaal Mercierplein 1, 2800 Mechelen

U kunt uw lidmaatschap ook domiciliëren: vermeldt dan wel steeds ons identificatienr. voor domiciliëringen: 00409423736.

U ontvangt:

Bovendien kan men op aanvraag ook nog Beestig Nieuws, de nieuwsbrief

Lid natuurpunt	X	X	X	X
Natuur.blad (5x/jaar)	X	X	X	X
Natuur.focus (4x/jaar)		X		X
Natuur.oriolus (4x/jaar)			X	X
Van Nete tot Vuile Plas (4x/jaar)	X	X	X	X
Lidgeld	€ 17,50	€ 26,00	€ 26,00	€ 32,00

planten en de natuurstudienieuwsbrief Regio Mechelen gratis ontvangen. Informeer bij Dirk Costrop of Johan Asselberghs.

Onze natuurgebieden in beheer of in eigendom:

De Oude Spoorwegberm (16 ha) in Kontich, Waarloos, Rumst en Duffel

De Mosterdpot (9 ha) in Duffel

De Babbelbeekse Beemden (2 ha) in Duffel

U kan ons steunen door een gift te storten ten voordele van onze natuurgebieden. Dit op rekeningnummer 293-0212075-88 met als vermelding :

Nr. 7713 (Oude Spoorwegberm), Nr.7749 (Mosterdpot) of Nr. 7172 (Babbelbeekse Beemden). Voor giften vanaf € 30,00 krijgt u een fiscaal attest.

Wij bieden u:

Talrijke uitstappen, excursies, natuurvriendelijke producten, beheerswerken en nog veel meer ...

NATUURSTUDIE

De Torenvalk

(L)Falco tinnunculus - (D)Turmfalke - (E)Kestrel - (Fr)Faucon crécerelle

Elke liefhebber van wandelen, fietsen of zelfs autorijden, heeft het wellicht al meegemaakt. Op een bepaald moment ziet men in de lucht een torenvalkje ter plaatse fladderen, nu eens lager dan weer iets hoger, eens een andere richting uit, dan weer de andere richting, altijd maar speurend. In het vakjargon noemt men dit "bidden". Op deze manier kan hij het terrein nauwkeurig observeren. Bij dit gebeuren speurt hij naar mogelijke prooi, want op dat moment heeft ons baasje honger of zoekt hij voedsel voor zijn kroost. Zijn voedsel bestaat voornamelijk uit veldmuizen en zodra hij tijdens het "bidden" een muis heeft gezien, laat hij zich zwevend een stukje zakken om zich op het gunstigste moment op zijn slachtoffer te storten. Maar hij heeft niet altijd succes omdat de muis nog net op tijd in zijn holletje kon verdwijnen. Geen nood, dan maar zijn geluk wat verderop zoeken. Vaak treft men hem veelvuldig aan op verlichtingspalen langs autowegen. Daar krioelt het vaak van zijn geliefkoosd voedsel. Fransen noemen hem soms "faucon des routes".

Zoals gezegd bestaat zijn hoofdvoedsel uit veldmuizen, aangevuld met spitsmuizen, sprinkhanen, allerhande kevers, regenwormen, slakken, kikkers en dergelijke... Kortom, prooien die onder, op of boven de grond leven, ongedierte zoals het wel eens genoemd wordt. Daarom zijn deze vogels een dankbare hulp voor onze land- en tuinbouwers. In het verleden waren deze laatste één van de vele oorzaken dat de torenvalk een bedreigde vogelsoort dreigde te worden. In die tijd werd kwistig gestrooid en gespoten met bestrijdingsmiddelen

om een alsmatig grotere oogst te verwerven. Daardoor kwamen vergiftigde bestanddelen in de valken hun voedselketen terecht waardoor bevruchte eicellen afstierven, en jongen en ook oude vogels stierven. Ook waren zij in die tijd niet beschermd waardoor niet bonafide vogelvangers en jagers deze vogelsoort ten onrechte als concurrenten beschouwden en hun naar het leven stonden door vangst of afschot. Gelukkig is deze tijd voorbij door gerichte bescherming, en door het beperken of verbieden van bepaalde producten bestemd voor gewasbescherming in de land- en tuinbouw. Hoewel, dierenasielen ontvangen toch nog regelmatig slachtoffers van vergiftiging of schotwonden.

Onze torenvalk is nu enkele decennia terug van bijna weg geweest. Men treft ze overal aan, zelfs vaak bij menselijke

bewoning, bij gelegenheid in steden onder uitspringende afdaken en in bouwvallige buitenverblijven.

Beide geslachten hebben roodbruine bovendelen, het mannetje iets feller, met zwarte vlekjes. In tegenstelling tot het vrouwtje is bij het mannetje de kruin, nek en staart blauwgrijs, de slagpennen zwart en de staart heeft een zwarte eindstreep. Jonge vogels lijken op het vrouwtje.

Broedplaatsen worden aangetroffen langs bosranden of alleenstaande bomen waar oude kraaien- of eksternesten beschikbaar zijn. Ook maakt hij dankbaar gebruik van de talrijke nestkasten die door natuurverenigingen en officiële medewerkers van het Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen werden geplaatst om het aanbod van nestgelegenheid te vergroten en het broeden te stimuleren. Dit voorjaar werden er drie nestkasten gehangen langs de Oude Spoorwegberm en kijk, eentje was enkele maanden later al ingenomen door een koppeltje. Verder zijn er nestkasten her en der in het afdelingsgebied aangebracht met gunstig gevolg. Enkele jongen werden al uit het buitenland dankzij het Belgisch ringwerk terug gemeld.

In België werden in '98 niet minder dan 2250 jonge torenvalken in deze nestkasten geringd. Even ter vergelijking, twintig jaar geleden bedroeg dit slechts 326 exemplaren. Men kan toch niet stellen dat er een overpopulatie is ontstaan: het sterftecijfer ligt vrij hoog. Onderzoek heeft een sterfte aangetoond van $\pm 60\%$ in het eerste en $\pm 34\%$ in het tweede levensjaar met als de belangrijkste oorzaken: ondervoeding, wegverkeer, vergiftiging en ziekte. Torenvalken hebben meestal maar één broedsel per jaar en zijn geslachtsrijp vanaf het eerste levensjaar. Aan het mannetje komt de keuze van de nest-

NATUURSTUDIE

plaats toe.

De grondkleur van de eieren zijn nu eens wit, dan weer leem of chocokleurig en deze worden gelegd in de loop van de maand mei. Het aantal schommelt tussen vier en zes, soms zeven in muizenrijke jaren. De broedduur bedraagt 28 à 30 dagen en de eieren worden hoofdzakelijk door het vrouwtje uitgebroed. De jongen verlaten het nest na iets meer dan een maand. Tijdens het broeden en tijdens de eerste twee weken van hun geboorte voert het mannetje voedsel aan dat door het wijfje wordt gescheurd en aan de jongen wordt bedeed. Eigenaardig is dat wanneer het wijfje door een of andere reden sterft, de jongen sterven door honger ondanks het feit dat het mannetje een massa voedsel aanbrengt. Het instinkt om voedsel te scheuren en aan de jongen te bedelen is bij het mannetje niet geprogrammeerd. Begin de derde week beginnen de jongen zelf hun prooi in te zwelgen of te scheuren. Van dan af zorgen beide ouders voor het voedselaanbod. Rond die tijd beginnen de jongen hun eerste vlieg oefeningen te doen en noemt men ze "takkelingen". Wanneer zij ± 35 dagen oud zijn verlaten de jonge torenvalken het nest. Een tijdje worden zij nog gevoerd door de ouders, maar dan moeten zij zelf hun kostje bijeenstellen.

Victor Michiels

Extra aanbieding voor leden

Wie computerdata wil beveiligen en het beu is om altijd zelf een backup te nemen, ziet wellicht wel iets in onderstaand voorstel van het softwarebedrijf **Backup24**:

Tot 31/12/2004 (kan evt. verlengd worden) krijgt elk lid van onze vereniging bij intekening op een jaarabonnement Backup24 een korting van 45 € (één korting per lidnummer). Hiervoor dient men het programma te installeren en te registreren, en daarna een email sturen naar sales@backup24.be met vermelding van het verkregen Backup24 accountnummer en het Natuurpunt lidnummer.

Meer informatie is te verkrijgen bij:

Geert Van Houdt - Zaakvoerder

Backup24 (www.backup24.be)

GSM: +32 (0)497.444.774 Fax: +32 (0)2.700.41.70

Email: Geert.Van.Houdt@Backup24.be

Dit zijn de prijzen van de Backup24-dienst (excl. BTW):

Kritische gegevens Backup	Tot 250 megabytes aan gegevens beveiligen	14,99 € /maand
Premium capaciteit	Tot 4 gigabytes aan gegevens beveiligen	40 € /maand
Premium+ capaciteit	Tot 10 gigabytes aan gegevens beveiligen	80 € /maand

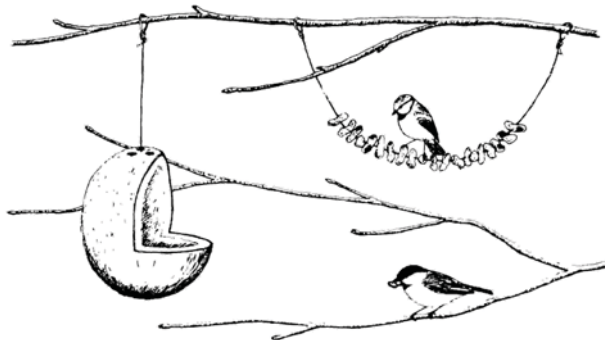
Help de vogels in je tuin!

Het is opnieuw kouder geworden. Heel wat mezen, vinken en lijsters bezoeken dan je tuin op zoek naar energierijke voeding. Op hun zoektocht kunnen ze een beetje hulp best gebruiken. Natuurpunt adviseert om nu je voederplaats in te richten en te vullen met vetbol, gemengd zaad en zonnebloempitten. Wil je meer weten over je gasten doe dan mee met de **Natuurpunt actie 'Vogels voeren en beloeren'**.

Ben jij benieuwd of je tuin bezocht wordt door een grote bonte specht of ben je benieuwd waar er veel koolmezen opduiken? Doe dan mee aan de actie **Vogels voeren en beloeren**. Om mee te doen hoeft je alleen maar een voederplaats te hebben en die regelmatig een kwartiertje in het oog te houden. Je noteert de soort en aantallen vogels die jouw voederplaats bezoeken. Die waarnemingen kan je doorsturen naar Natuurpunt en zo krijgen we een goed beeld van de vogels in onze Vlaamse tuinen. Na de zomer zijn alle gegevens verwerkt en krijgt elke medewerker een persoonlijke tuinlijst en een verslag van wat er in de andere Vlaamse tuinen is gezien.

De voorbije drie winters verzamelden honderden deelnemers aan de Natuurpunt actie 'Vogels voeren en beloeren' waarnemingen van vogels en zoogdieren in meer dan 1.200 tuinen. Met de waarnemingen vormen we een beeld van hoe de vogelpopulatie van een gemiddelde Vlaamse tuin er uit ziet. Bijna 1 op de 5 bezoekers is een mus. Het gaat hier vooral om de huismus en in veel mindere mate de ringmus. De mezen zijn samen even talrijk als de mussen, 1 op de 5 bezoekers was een koolmees, pimpelmees of staartmees. De merel is de meest verspreide soort, die kwam in elke tuin voor.

Vorige winter was eerder onopvallend voor allerlei soorten vinken: vink, groenling en keep verbleven over de grenzen of bleven in de bossen. De aantallen huismus stijgen de laatste winters licht.

Een poster met de meest voorkomende tuinvogels kan je aanvragen op het Natuurpunt secretariaat, info@natuurpunt.be, 015 29 72 20. Wil je meer weten over wintervoeding, een overzicht van het wintervoedsel van onze bekendste tuinvogels of een recept voor een heerlijke vetbol? Natuurpunt heeft een speciale folder met een heleboel nuttige tips uitgebracht. Surf ook eens naar onze website: www.natuurpunt.be/tuinvogels. Je vindt er alle informatie over wintervoeding, de actie 'Voeren en beloeren' en de downloadbare folder.

JNM-PALLIETERLAND

Op deze bladzijden vind je informatie over :

JNM afdeling Pallieterland (gefusioniseerd met Netevallei-jongeren)

Leden van JNM-Pallieterland ontvangen ook een afdelingsnieuwsbrief.

JNM = Jeugdbond voor
Natuurstudie en
Milieubescherming

Bestuur JNM Pallieterland:

Voorzitter: Jasper Kerremans, Mollei 74, 2590 Berlaar
tel: 03/482.38.31

Secretaris: Maarten Jacobs, Leemputten 12, 2590 Berlaar
tel: 015/24 00 05 ; rastavarkske@hotmail.com

Penningmeester: Birger Robbeets, Bloemenstraat 8, 2570 Duffel

Redacteur: Silke Alexandre tel: 015/55 56 07 silly13@hotmail.com

Pers en promo: Vincent Vervecken, Leopoldstraat 28, 2570 Duffel
tel: 015/31 13 22 en
Jonathan Feremans, St. Katelijne Waver tel: 015/31 78 95

Hoe wordt ik lid van JNM? Stort het juiste bedrag op reknr. 001-2280592-04 van JNM vzw, Kortrijkpoortstraat 192, 9000 Gent. Vermeld naam, voornaam, adres en geboortedatum!

12,5 EUR voor piepleden (8-12 jaar), initiatieleden (13-15 jaar) en gewone leden (15-25 jaar)

7,00 EUR voor broer of zus van een pieplid, initiatieled of gewoon lid.

16,50 EUR voor steunleden (ouder dan

Activiteitenkalender van JNM-Pallieterland

7 Februari:

Het is algemeen bekend dat elke zichzelf respecterende vogelkijker minstens één keer per winter naar Zeeland gaat.

Waarom? Zeeland is tijdens de winter het mekka van talloze noordelijke vogelsoorten die in de kustzone met "gematigd" klimaat komen overwinteren. Ik hoor de meesten nu al zeggen "gematigd" klimaat ?! Als je tijdens de winter naar Zeeland gaat zonder warme kledij kun je ter plaatse enkele afgevrozen ledematen achterlaten!

Omdat deze soorten goed aangepast zijn aan de barre omstandigheden hebben ze nauwelijks last van de koude. Typische voorbeelden zijn duikers, futen, ganzen, eenden, volhardende steltlopers, enkele toffe roofvogels en wat zangvogeltjes zoals vinkachtigen en gorzen.

Het is jullie misschien al opgevallen dat dit bijna allemaal soorten zijn die onder redelijke weersomstandigheden makkelijk waar te nemen zijn. Er kan dus vogels gekeken worden op het niveau van elke JNM-er en dat maakt de Zeelandtocht nu net zo leuk. Als je niet in vogels geïnteresseerd bent, loont het nog altijd de moeite om mee te gaan om mee te genieten van het winterlandschap.

Afspraak: Diegene die van Lier komen:

Neem om 6u34 in het station van Lier de trein richting Herentals en stap om 6u47 af in Herentals

Terug: Omstreeks 19u30 aan het station van Herentals.

Meebrengen:

Pick-nick voor 's middags; warme kleding; 6€ voor de busreis; verrekijker, schelpengids, vogelgids en/of telescoop als je hiervan in het bezit bent.

Inschrijven:

Inschrijven is verplicht en kan je doen bij Frederik Naedts:

0475/347.104, 03/484.47.82 of frederiknaedts@hotmail.com. Best zo snel mogelijk want er kunnen maar 50 personen mee!

21 tot 29 februari gaat de basiscursus door

het zou heel goed uitkomen dat alle plus 16 jarigen proberen om deze mee te doen. In de volgende Euglena zal de aankondiging al staan en dan is het startschot gegeven, diegene die als eerste inschrijven kunnen mee.

6 maart:

Verrassingsfietstocht om 14u aan de mol (niet het beestje maar het cultureelcentrum in Lier) neem zeker verrekijker en fiets mee. (organisatie Jan & Jakob TEL:03/489 20 36 mail: campforts@hotmail.com)

Activiteitenkalender van JNM-Pallieterland

21 maart proberen we een amfibieëntocht in elkaar te steken in de streek van Duffel, meer info volgt hier zeker nog over.

sjacky

Zevende ontmoetingsdag Antwerpse Koepel voor Na- tuurstudie

ANKONA, de ANTwerpse KOepel voor NATuurstudie organiseert in 2004 voor de zevende maal haar jaarlijkse ontmoetingsdag. Op deze dag kan men contacten leggen en meer te weten komen over de lopende natuurstudieprojecten in de provincie Antwerpen. Iedere geïnteresseerde is van harte welkom op **zaterdag 14 februari 2004** in het **Provinciehuis, Koningin Elisabethlei 22** te Antwerpen vanaf **9u30**.

De voormiddag start met het openingswoord en een reeks korte oproepen, waarna de voordrachten starten van volgende themagroepen: planten, paddestoelen, vogels en ongewervelden. Per themagroep (planten, paddestoelen, vogels, ongewervelden) zal de nieuwe projectwerking besproken worden.

In de namiddag staan langere voordrachten op het programma. Myriam de Haan zal het hebben over de onbekende wereld van de Myxomyceten. Kris Verheyen maakt een historisch-ecologische studie van het Gielsbos te Turnhout.

Gedurende de ganse dag zijn info- en boekenstands van diverse natuurverenigingen te bezoeken. **De deelname aan deze studiedag is gratis maar inschrijven is noodzakelijk.** Voor meer informatie en inschrijving kan u terecht bij Peggy Beers (03 259 12 88 of natuur@pih.provant.be). Op de ANKONA-site vindt u het volledige programma terug: www.ankona.be. (vanaf begin december).

Werken mee aan dit tijdschrift:

Johan Asselberghs, Dirk Costrop, Danne Dewelde, Maarten Jacobs, Vic Michiels

Wie ook zijn tekst wil zien verschijnen in het volgend nummer, stuurt dit naar de redactie vóór 30 maart.

Bank u wel.

BELEGGINGEN

KREDIETEN

BANKVERRICHTINGEN

Bacob Edegem Centrum
Hovestraat 53
2650 Edegem

Tel.: 03/457 38 98
Fax: 03/458 53 18

De Eko Winkel

Natuur- en Dieetvoeding

St Jansplein 1A 2550 Kontich

Maandag - vrijdag 9.00u - 18.00u

Zaterdag 9.00u - 14.00u

Tel. 03 458.38.00

VAN DEN EYNDE

DOE-HET-ZELF-HOUTHANDEL

**MECHELSESTEENWEG 305
2550 KONTICH**

TEL 03-457.69.58

FAX 03-457.52.86

van.den.eynde.bvba@belgacom.net

- massief hout - plaatmateriaal***
- tuinhout - speeltoestellen***
- kastanje hekwerk - palen***
- milieuvriendelijk verduurzaamd hout***
- alternatief voor tropisch hout***